

Zane Praņevska: «Eiropas projekts var būt sākums kaut kam nozīmīgākam»

Viņa amatniekus un mājražotājus apvienojusi Latgales tematisko ciemu biedrībā

Egita Terēze Jonāne

Egītas Terēzes Jonānes foto

Kad līvānietei Zanei Praņevskai jautā, kāds ir viņas šodienas profesionālais piepildījums, Zane, ilgi nedomājot, uzsver, ka viņa vada biedrību «Latgales tematiskie ciemi», rosās pašas un ģimenes lolotajā Nākotnes ozolu ciemā un šobrīd uzņēmusies Preiļu novada tūrisma attīstības un informācijas centra vadītājas pienākumus. Šoreiz Zane stāsta par Eiropas pēdām pašas ikdienā.

«Ar Eiropas Savienības Latvijas un Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas atbalstu, kur partneris no Latvijas puses bija Latgales plānošanas reģions, tapa Latgales tematisko ciemu projekts. Tas bija nopietns un liels Eiropas pienesums amatnieku un mājražotāju kopienai Latgalē. Mēs izveidojām biedrību «Latgales tematiskie ciemi», kas aktīvi darbojas arī šodien un piesaista jaunus biedrus un sadarbības partnerus. Tāpat aktīvi darbu turpina pirmie tematiskie ciemi, kas apvienojās biedrībā pēc projekta: Turku pirts ciems, Nākotnes ozolu ciems, Višķu amatnieku ciems. Arī citu tematisko ciemu veidotāji turpina darboties, vienīgi ir pamainījuši jomu vai stratēģiju,» atzina Zane.

Vēlāk Latgales amatnieki un mājražotāji iesaistījās Latgales dienās Rīgā, kas notika astoņus gadus Rīgas svētkos, tagad divus gadus Latgales popularizēšanas pasākumā – gadatirgū «Latgalīši Reigā brauc», kas notiek Etnogrāfiskajā Brīvdabas muzejā, trīs gadus notiek sadarbība ar Kalnciema kvartālu, rīkojot Latgaliešu tirdziņus rudenī ap Miķeļdienu, pirms tam vēl Latgales kultūras festivālā Sanktpēterburgā (Krievija).

Viņi kļuva saliedētāki un sāka apzināties, ka viņi rada un sargā latgaliskas vērtības, turklāt Latgale ar valodu, tra-

dīcijām, amatiem un kulināriju ir kļuvusi vēl atpazīstamāka gan Latvijā, gan ārpus tās robežām, uzskata Zane. Viņa ir pārliecināta, ka Latgales cilvēki tā nodod tālāk arī savu čaklumu, viesmīlību un jautrību. Turklāt Latgales tematisko ciemu projekta ideja turpinās kopā ar citiem projektiem.

Apliecinājums tam ir Eiropas Savienības fondu finansētais Latgales plānošanas reģiona un piecu Latgales pašvaldību pārrobežu sadarbības projekts «Amatniecība bez robežām», kas notika šovasar. Proti, Latgales amatnieki un mākslinieki kopā ar Rīgas un Ukrainas kolēģiem apmeklēja radošās darbnīcās, lai iepazītu citas amatniecības nozares, piemēram, ja kāds ir strādājis ar stiklu, tad viņi varēja palūkot, kā tiek kalts metāls. Zane teica: «Arī šore... dzima jaunas idejas. Šī projekta lektore dizainere, pētniece, Dublinas Tehnoloģiskās universitātes Radošo mākslu skolas docente Aija Freimane piezvanīja un teica, ka top kopīgs projekts ar Itālijas pārstāvjiem, un viņa noteikti šos vedīšot uz Latgali, lai arī viņi var iepazīt mūsu amatu prasmes, valodu, tradīcijas un aktīvos latgaliešu tematisko ciemu kopienas dalībniekus».

Vaicāta, kā Eiropa ir sapēdojusi viņas dzīvi, Zane pastāstīja, ka ilgus gadus savu uzņēmējdarbību attīstījusi ar pašas nopelnīto naudu, savukārt, iesaistoties Latgales tematisko ciemu kustībā, viņa pārliecinājās, ka ar Eiropas Savienības atbalstu idejas var īstenot daudz īsākā laikā. Zane uzsvēra: «Eiropa manī veicinājusi izaugsmi, esmu daudz mācījusies, redzējusi, arī radījusi un kļuvusi atpazīstama. Turklāt Eiropa sapēdo ne tikai tevi, bet arī kopienas, kurā darbojies. Manā Nākotnes ozolu ciemā pasākumos piedalās gan mana ģimene, gan cilvēki no pieciem ciemiem. Cilvēki nebrauc projām no Latgales attāliem ciemiem, jo viņi jūtas vajadzīgi un piederīgi savai kopienai. Nevajag baidīties savu mazo ideju ietērpt projektā un iesniegt ES atbalstam. Eiropas projekts var būt sākums kaut kam nozīmīgākam.»

Raksts tapis Europe Direct Dienvidlatgale centra un «Vietējās Latgales Avīzes» sarunu ciklā «Eiropas pēdas latgaliešos» ar domu paplašināt Latgales iedzīvotāju zināšanas par Eiropas Savienību (ES) un iepazīstināt ar dažādu nozaru pārstāvjiem Latgalē. ▣

Lappusi sagatavoja Lidija Kirillova.